

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Адыгеим и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан Германием къыщелазэх

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан къалэу Фрайбург (Германием) и клиникэ мэкъуогъум и 13-м ащэгъ къызэрелазэхэрэр лъагъэкӀотэным пае.

Тхьаклушынэ Аслъан гъогур дэгъоу зэпчыгъ, мы лъэхъаным ащ ипсауныгъэ изытет нахьышлэу зэрэхурэр врачхэм хагъэунэфыкы.

Адыгэ Республикэм
и Лышхъэу
ипресс-къулыкъу

Шэуджэн районыр пштэмэ, унэ 454-мэ псыр акӀэхьагъ, аварийнэу ыкӀи зэхъуагъэу агъэунэфыгъэр 8, ахэм нэбгырэ 29-рэ ащэпсэу. Ахэм ашышэу унэгъуи 5-м еж-ежырэу псэупӀэхэр зэрагъэгъотынхэм пае сертификатхэр аратынхэу къыкӀэлэ-лугъэх, адрэхэм икӀэрыкӀэу унэхэр ашыжынхэу рахъуагъ. ЗэкӀэмкӀи унэ 352-мэ гъэцӀкӀэжын зэфӀшхъафхэр яшылӀэгъэнхэ фаеу комисиим ылгытагъ. ПӀшӀорыгъэшхэу зэрагъэунэфыгъэмкӀэ, псэу къуагъэм районым сомэ миллион 83-рэ фэдиз зэрарэу къыфыхыгъ. Джэджэ районым ит унэ 73-р икӀэрыкӀэу пшӀыжынхэ зэрэфаер, ахэм япчъагъэ джыри кыхъхъон зэрилъкыштыр къылуагъ район администрацием ипашхэу Анатолий Черковым. Зэрарыр сомэ миллион 140,5-рэ мэхъу. Кошхъэблэ районым ит унэхэу псыр зыкӀэуагъэхэм (зэкӀэмкӀи 503-рэ)

Сомэ миллион 28-рэ фэдиз пӀлуагъэхьагъ

Псыкъиуным къыздихыгъэ гумэкӀыгъохэр дэгъэзыжыгъэнхэмкӀэ зешуахын алъэкӀыгъэм, республикэ бюджетым къытӀупшыгъэ ахъщэ Іэпы-Іэгъур цыфхэм зэралӀагъэхьагъэм, джырэ лъэхъаным анахъэу уналэ зытебгъэтын фэе лъэныкъохэм, нэмыкӀ Іофыгъохэм афэгъэхьыгъагъ Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ипшӀэрылхэр зыгъэцӀкӀэрэ КъумпӀыл Мурат къуаджэу Хьакурынэхьаблэ цызэхышхэу зэхэсыгъор. Іофтхьабзэм хэлэжъагъэх министрэхэм я Кабинет хэтхэр, Кошхъэблэ, Шэуджэн, Джэджэ район администрациехэм япашхэр, къулыкъу ыкӀи ведомствэ зэфӀшхъафхэм ялӀыкӀохэр.

язытет иуплӀэкӀун мы мафэхэм аухыгъ. ЗэфӀхысыжхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкӀэ, унэ 23-р икӀэрыкӀэу пшӀыжынхэ, 480-мэ гъэцӀкӀэжынхэр япшылӀэнхэ фае. Зэрарэу районым ышлӀыгъэр сомэ миллион 110,7-м кӀахъ.

ПсэупӀэхэм ыкӀи хатэхэм адӀакоу, губгъо лъэжыгъэхэм псыр акӀэхьагъ, дамбэхэр ыкӀи гъогухэр ыгъэфыкыагъэх. А зэкӀэри къыдӀплыгътэн зэрэфаер район администрациехэм япашхэм хагъэунэфыкыгъ. Джэджэ

цыфхэм ящыкӀэгъэ гъомылапхъэхэр, псыр, медикаментхэр икӀу фэдизу арагъэгъоты.

АР-м ІофшӀэныр социальнэ хъхъоныгъэмрӀэ иминистрэу Наталья Широковам къызэрилуагъэмкӀэ, республикэ бюджетым къафитӀупшыгъэ зэтыгъо Іэпы-Іэгъур псыр зыкӀэогъэ цыфхэм, зэкӀ пӀоми хъунэу, мэкъуогъум и 14-м ехъулӀэу алӀагъэхьагъэх (зэрарэу ашыгъэм елытыгъэу, сомэ мини 5-м къыщэгъэжъагъэу сомэ мин 15-м нэсы). ЗэкӀэмкӀи унэгъо 2477-мэ (нэбгырэ 8,450-рэ

ащэпсэу) аратыгъэ ахъщэ Іэпы-Іэгъур сомэ миллион 28-м нэсыгъ. ГумэкӀыгъо хэфэгъэ унагъохэм арыс сабыи 157-рэ лагерхэм, зыгъэпсэфыпӀэ чыплӀэхэм агъӀуагъэх, ищыкӀагъэ хъумэ, а пчъагъэм джыри хагъэхъон амал ялӀшт. Джащ фэдэу цыф кызырӀыкӀохэм, организациехэм, предприятиехэм къауғоирэ ахъщэ ыкӀи гуманитар Іэпы-Іэгъур гузэжыгъу чыплӀэ ифагъэхэм алыгъэлэсы.

Лъэжыгъэ гектар мини 2,2-у псыр зыкӀэхьагъагъэм шышхэу

гектар мин 1,8-р икӀэрыкӀэу зэрапхыжыгъэр (тыгъэгъазэмрэ натрыфымрэ) къылуагъ АР-м мэкъу-мэщымкӀэ и Министерствэ ипашхэу Юрий Петровым. Техникэр, чылапхъэхэр, чыгъэшлӀухэр икӀу фэдизу алӀкӀэлъых, мэкъу-мэщ хъызмэтшӀэпӀэ 66-мэ Россельхозбанкым Іоф адешӀэ, Іэпы-Іэгъу афэхъу.

— Псыр зыкӀэогъэ цыфхэм федеральнэ Іэпы-Іэгъур къалӀкӀэхъаным пае ищыкӀэгъэ документхэр мэкъуогъум и 20-м ехъулӀэу муниципальнэ образованийхэм къагъэхъазырыныр мы уахътэм анахъ мэхъанэшхо зиІэ лъэныкъохэм

ащыц, — къылуагъ зэхэсыгъом зэфӀхысыжхэр къыфитӀыгъэ КъумпӀыл Мурат — ЧыплӀэ кӀин ифэгъэ цыфхэм нахьыбэрэ залудгъакӀэзэ, ахэм ягукъаохэр, шыкӀагъэу яІэхэр зэхэтшӀэнхэр ыкӀи зэхэтфынхэр типшӀэрылхъагъ. Федеральнэ гупчэм къытӀупшыгъэ ахъщэм темыжэу, зиунэ чӀэзынэгъэ цыфхэм непэ Іэпы-Іэгъу тафэхъушт, АР-м и Правительствэ къытефэрэр зэкӀэ шӀокӀ имыІэу ыгъэцӀкӀэшт.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр Іэшынэ Аслъан тырихыгъ.

КъумпӀыл Мурат инвесторхэм алукӀагъ

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ипшӀэрылхэр зыгъэцӀкӀэрэ КъумпӀыл Мурат инвестицие проектхэм япхырышын епхыгъэ зӀукӀэ заулэ инвесторхэм адырилагъ.

КъумпӀыл Муратр Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ и депутатэу, псэолъшӀ холдингэу «Европа» зыфиІорэм ипашхэу Ризван Исаевымрэ зызэ-ІокӀэхэм къалэу МыекӀуапэ игупчэ ит хъакӀэш ныкъошӀым зэхъокыныгъэхэр зэрэфашӀхэрэм тегушылагъэх.

АПК-у «Адыгейский» зыфиІорэм икӀохъо комплекс иятӀонэрэ чэзыу игъэпсын заублӀштым епхыгъэ ІофыгъомкӀэ Урысые Федерацием и Совет хэтэу, ООО-у «Холдинг» «Меркурий-Агро» зыфиІорэм ипашхэу Дер Вячеслав ар дэгущылагъ. Зигугъу къэтшыгъэ холдингыр ЗАО-у «Киево-Жураки» зыфиІорэм изэхэщакӀоу зэрэщытыр шӀугу къэтэгъэкӀыжы.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ипресс-къулыкъу

Псым зэрар зэрихыгъэ унагъо пӀпчъ Іэпы-Іэгъу рагъэгъотышт

Адыгэ Республикэм ыцӀкӀэ Къэралыгъо Думэм и депутатэу Хьаджэбыекъо Руслъан Шэуджэн районымкӀэ псым анахъэу зэрар зэрихыгъэ къуаджэу Къэбыхъаблэ ятӀонэрэу шылагъ. Хьаджэбыекъо Руслъан, Шэуджэн районым инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Д. Ю. Гъышыр, Шэуджэн районым инароднэ депутатхэм я Совет и депутатэу М. К. Дзэукъожыр, къоджэ псэупӀэм ипашхэу Къ. А. Къэрэбэтыр муниципальнэ образованиеу «Хьа-тыгъужыкыое къоджэ псэупӀэм» иадминистративнэ гупчэ псым тхьамыкӀагъоу къызыдихыгъэхэм ядэгъэзыжынкӀэ Іофхэм язытет шытегущылагъэх. ПсэупӀэм ипашхэу Къэ-

рбэт Къэплъанэ къызэрилуагъэмкӀэ, Іофхэр зыпкӀэ еуцожых, республикэ и Правительствэ псыр къызыкӀэуагъэхэм Іэпы-Іэгъу арегъэгъоты, унэу къутагъэхэр зыпкӀэ рагъэуцожыштых, цыфхэм мылыкӀкӀэ аделӀх. Псым зэрар зэрихыгъэ унагъо, нэбгырэ пӀпчъ мылыкӀу Іэпы-Іэгъу рагъэгъотышт.

Районым шыпсэурэ унагъо пӀпчъ къакӀухъэзэ псым зэрарэу арихыгъэр зыфэдизыр агъэунэфыгъ, Іэпы-Іэгъу зыщыкӀагъэхэм яспискэ зэхэгъэуцуагъ. Республикэ бюджетым кыхъкӀэу ахъщэ Іэпы-Іэгъу псым зэрар зэрихыгъэ унагъохэм алукӀэшт, зиунэхэм псы арыхъагъэхэм сомэ мин 15, зихатэхэм акӀэуагъэхэм сомэ

мини 10-м нэс аратышт. Къэралыгъо Думэм и депутат Шэуджэн районым илӀыкӀохэм зэрарилуагъэмкӀэ, Адыгеим ирайонхэм псыр къызыкӀэу нэуж республикэм зэрэщылагъэм икӀэуххэм атетэу партием ипашхэм ащ Москва зашчыфигъэзэгъагъ республикэм шыпсэухэрэм гуманитар Іэпы-Іэгъу къаратынэу.

Хьаджэбыекъо Руслъан ежэ иунэе мылыкӀу шышхэу сомэ мини 100 псэупӀэм ипашхэу ритыгъ къуаджэу Къэбыхъаблэ шыпсэурэ унагъохэу гъот макӀэ зиІэхэм ыкӀи анахъэу псым зэрар зэрихыгъэхэм афигошынэу.

Урысые Федерацием
и Федеральнэ ЗӀукӀэ
и Къэралыгъо Думэ и депутат
и Іэпы-Іэгъоу Л. БОГОМОЛОВ

Лъэныкъуищ зэзэгъыныгъэм зэдыкIэтхагъэх

АР-м и МВД иминистрæу Александр Речицкæр республикæм дин шъхъалтIоу шалæжыхæрæм ялыкIохæм тыгъуасæ алукагъ. Хæгъæу кIоцI IофхæмкIæ Министертæвæр, Адыгеим ыкIи Пшызæ шъолъыр ащыпсæурæ быслымæнхæм я ДиндэлæжъапIæ, Мыекъуапæ ыкIи Адыгеим яепархие тапæкIæ Iоф зэрæзæдашIæшт зэзэгъыныгъэм зэдыкIэтхагъэх.

ЗæукIæгъур министрæу Александр Речицкæм кызылIуихызæ, диндэлæжхæм Iоф адишIæныр ипшъæрыл шъхъалæхæм зæу зæрашъыр кыыхигъæштыгъ.

— СиIофшIæн зезгъæжæгъæ апæрæ мафæхæм муфтиæу Емыж Нурбыйрæ епископæу Тихонрæ салукагъ, — еIо ащ, — правæукъоныгъæхæр дэгъæзыжыгъæнхæм, мамыр шыIакIæр республикæм шыгъæпытæгъæным тæгæгушыи, дгъæжъаырыгъæ зэзэгъыныгъэм джы непæ тыкIæтхæ. Ар пхырыштыгъæным сыпылтышт, джащ фæдæу экстремизмæм ылъэныкъокIæ хъугъæшIагъæхæр къæмыгъæхуыгъæнхæм тыфæбæнæшт. Анахæу сыналæ зытетыштхæм ащыц къулыкъу-

шIæхæм ядуховнæ плуныгъæ. Ащ пае егъæджæн лекциæхæр дгъæнæфагъæх. ХæзгъæунæфыкIымæ сшIоигъор зы: тызæкъотмæ — тылæш!

ГушыIæр лъыгъæкIотæгъ Адыгеим ыкIи Пшызæ шъолъыр ащыпсæурæ быслымæнхæм ямуфтиæу Емыж Нурбый. Зэзэгъыныгъæу зæхагъæуцагъæм кызырæдилыгъæрæмкIæ, нахæ игъæкIотыгъæу, куоу цыфым игушъхæбаиныгъæ зыкъæгъæIæтыгъæным зэрæфæлорышIæштхæр ащ хигъæунæфыкIыгъ. Джащ фæдæу экстремизмæр, лъæпкъ æппæуцужыр шыгъæзыгъæнхæм, ешъоным, наркоманиæм ныбжыкIæхæр ащыухъумæгъæнхæм аналæ зэрæтырагъæтыштхæр муфтиæм кы-

Iуагъ. АщкIæ «Iæнæ хъураæхæр» телевидением ащызæхæшхæмæ ишIуагъæ кызырæкIоштым шæ хæлæпыш, Iофыр пхырыштыгъæным егупшысæнхæу Емыж Нурбый къахилъхæгъ.

Чылысым къæралыгъом епыхъæу Iоф ымышIæрæми, ащ зэрæштыпсæухæрæ кыдалтытæзæ, республикæм илæ гумæкIыгъæхæр дэгъæзыжыгъæнхæмкIæ хабзæм IæпыIæгъу зэрæфæхуытхæр епископæу Тихон ипсалæ кыщиIуагъ. Цыфхæм азыфагу зыкIыныгъæ илæным, мамырныгъæр Адыгеим шыгъæпытæгъæным тапæкIæ ыуж итыштых.

ИШЪЫНÆ Сусан.
Сурæтыр *Ишъынæ Аслъан тырихыгъ.*

КIэлæцIыкIуæм агу къинæжъын мæфæкI

Урысыæм и Мафæ тикъæралыгъо инепæрæ тарихъ хæт мæфæкIæхæм анахæ ныбжыкIæ. Ащ фæгъæхыгъæ торжественнæ Iофтхæбæзæхæр ныбжыкIæхæм, кIэлæцIыкIуæм афызæхæшæ. Мыгъæрæ мæфæкIыр кIэлæцIыкIуæнæу «Очаг» зыфилоу Каменномостскæм дæтым ыкIи Хъакурынæхæбæлæ еджæпIæ-интернатæм ачIæсхæм бæрæ агу къæкIыжышт. Адыгеим и МВД икъулыкъушIæхæм Iофтхæбæзæ гъæшIæгъонæу ахæм афызæхæшæгъæмкIæ ар афызæшIокIыгъ.

Хæгъæу кIоцI IофхæмкIæ министрæу Александр Речицкæм игукъæкIыкIæ къулыкъушIæхæр зыхæхæрæ лыкIо куп кIэлæцIыкIуæнæу учреждениæхæм ащыIагъ. Ежъ ышъхæкIæ ащ пæшæныгъæ дызæрихæгъ. МæфæкIыр гъæшIæгъонæу реклокIынымкIæ

министрæм игуадæу Александр Ермиловæм зæшIуихыгъæр макIæп. Спорт обществæу «Динамо» зыфилорæм илæкIохæми ялахышIу ащ хашIыхæгъ.

ЛыкIо купырæ апæу Хъакурынæхæбæлæ еджæпIæ-интернатæм еблæгæгъ. Урысыæм икъæралыгъо тамыгъæхæр зытæтхæр интернатæм иадминистрациæ Александр Речицкæм ритыгъæх. МВД-м иветеранхæм я Совет итхæматæу ХъутIыжъ Азмæт къæзæругъонигъæхæм гушыIæ фæбæхæмкIæ зактыфигъæзæгъ. Нæужым кIэлæеджæкIохæми, кIэлæгъæдæжæхæми къæжæштыгъæ шIухæфтыныр альæгъун амал ялагъ.

Кинологхæм агъæсæрæ хъæхæм наркотикхæр ыкIи къæорæ пкъыгъæхæр кызырæгъотышъурæр нафæ афæхуыгъ. IæгутæшхокIæ зыпæгъокIыгъæхæр нæмыц ов-

чаркæ лъæпкъæу бзæджæшIæр «къæзыуытыгъæр» ары. Эксперт гупчæм икъулыкъушIæ фокусник шъыпкъæу кызырæчIæкIыгъæм кIэлæцIыкIуæр ыгъæчæфыгъæх, ахæм алæхæмбæ лъæужхæр кыыхигъæштынхæ ылъæкIыгъ. Концертæу къулыкъушIæхæм агъæхъаырыгъæр мæфæкIым икIæух хъуыгъæ. Шухæфтын зæфæшъхæфхæу, IæшIу-шIушухæу кIэлæцIыкIуæм афæшæгъæхæри аратыжыгъæх.

Джащ фæдæу кIэлæцIыкIуæнæу «Очаг» зыфилорæм чIæсхæми гушIуагъор, чæфыгъор къæбæкIæу зæмыжæгъæхæ мæфæкI къулыкъушIæхæм афызæхæшæгъæгъ. ДжырæкIæ ащ шаIыгъ нæбгырæ 20-мæ ар бæрæ агу къæкIыжышт.

АР-м и МВД
информациæмкIæ ыкIи общественнæ зæпхыныгъæхæмкIæ иотделение.

ТАРИХЪЫМРÆ ТИЛЫХЪУЖЪХÆМРÆ

Едæпсыкъое чIыгум шагъæтIылыжыгъ

Тилæпкъ илIыхъужъ ихъæдæ къуышъхæхæр Теуцожъ районæм ит Асран Iуашъхæ кычIахыжыгъæх, псым нæпкъыр зæргæуихæрæм фшI. Тарихъ мæхъанæ зIæ пкъыгъæхæр арæуцтæу мæкIодых.

Едæпсыкъое къоджæ Советым кыыхиуытæштыгъæ чIыгум хъадæр шагъæтIылыжыгъæ. Ащ фæгъæхыгъæ Iофыгъæхæр зехъæгъæнхæм хæлæжæгъæх Теуцожъ районæм иадминистрациæ ипæшæ иIæнатIæ зыгъæцæкIæрæ ХъакIамæкIæ Азмæт, районæм инароднæ депутатхæм я Совет итхæматæу Блæгъожъ Налбый, Iофым ытæгумæкIыгъæхæ ЕхъулIæ Пшымафæ, Нæныжъ Джанчæрыæ, Хъот Андзаур, Кушъу Ибрахымæ, НæмыгIæкъо Юрæ, ЕхъулIæ Юрæ, Тæу Аслъан, Къæбæртæе Адам, нæмыкIæхæри.

Хъадæр зæрагъæтIылыжыгъæ, а чIыпIæр турист гъогумæ ащыц зæрæхуытæм яхыллæгъæ тхыгъæхæр тигъæзет кыыхиутыштых. Илъæс къæс

нартхæм я Мафæ ащ зæрæштыгъæуунæфыкIыштыгъæ тилæпкъæхæр къæтIолæштых.

САХЪИДÆКЪО Нурбый.

Университетым ишIуагъæ арегъæкIы

Адыгæ Республикæм имуниципальнæ образованиæхæм арыт псæупIæхæу псыр кызыкIæуагъæхæм ахышæ IæпыIæгъу апæу къæфæзыугъонигъæхæм ащыц Мыекъопæ къæралыгъо технологическæ университетыр. ГумæкIыгъо хæфæгъæ цыфхæм зæкIæмкIи сомæ мини 106-рæ ащ афитIупшыгъ. Зигугъу къæтшыгъæ апшъæрæ еджапIæм иректорæу Блæгъожъ Хъазрæт мы лъэныкъомкIæ IофшIæнхæр зэрæзæхæшæрæ ыналæ тыригъæтыгъ. Ащ кызырæиIуагъæмкIæ, псыкIыуным кызыдихыгъæ гумæкIыгъæхæр дэгъæзыжыгъæнхæм пае ахыцæу къаугъонигъæм даклоу, университетым икIæлæгъæдæжæхæмрæ истудентхæмрæ шIыхæфхæм, нæмыкI Iофтхæбæзæхæм ахæлæжæнхæм фæхъаырых.

Къыхæгъæштыгъæн фае мыщ фæдæу шIушIæ Iофтхæбæзæхæм Мыекъопæ къæралыгъо технологическæ университетыр ахæлæжæныр шæнышIу зэрæфæхуыгъæр, чIыпIæ къин ифæгъæ цыфхæм амалæу шIæлæмкIæ IæпыIæгъу афæхуыгъæным коллектив зæгурылæжым сыдигъуи мæхъанæшхо зэрæритырæр.

(Тикорр.).

ЯмæфæкI гъæхъæгъæшIуæмкIæ пæгъокIых

ЗыфæтIорæр зыштыгъæу чыжъæу нæсыгъæу, медицинæ фæло-фæшIæу шæгъæцæкIæхæрæмкIæ ыкIи шылъæжæрæ специалистхæм яIæпIæсæныгъæкIæ Адыгеим имызæкъоу, Урысыæм шызæлæшIæ хъуыгъæ «Я XXI-рæ лæшIæгъум икlinikæу» Шъæумæн Хъазрæт ышIæ зыхъырæр ары.

Мэкъуогъум и 15-м илъæси 10 хъуыгъæ мы медицинæнæ учреждениæу хирург IæпIæласæу Жæнæ Аскæр зипащæр кызызæлæхыгъæр. Ар ныбжышхоп, ау шыIæныгъæм нафæ кызырæишIыгъæмкIæ, игъæхæгъæхæмкIæ клиникæр медицинæнæ учреждение зæтæгъæпсыхæгъæбæмæ янæкъокъун ылъæкIышт.

Клиникæм имæфæкIæ ыкIи медицинæм иIофышIæ и Мафæу къæблагъæрæм апае тыгу кыддæлæу коллективым тыфæгушIæ, цыфым ибаиныгъæ шъхæлæ — ащ ипсауныгъæ икъæухъумæнкIæ амалæу IæкIæлæ хъуыгъæм, ягъæхæгъæхæм джыри ахагъæхæзæ илъæсыбæрæ лæжæнхæу тафæлæло.

«Я XXI-рæ лæшIæгъум икlinikæу» фæгъæхыгъæ тхыгъæ тигъæзет иномерхæм ащыц кыыхиутышт.

ЖАКIÆМЫКЪО Аминæт.

Журналистхæм апай

Мыекъуапæ (Адыгæ Республикæм) мэкъуогъум и 23-м кыщæгъæжæгъæу и 25-м нæс 2011-рæ илъæсым СМИ-хæм я Дунæе форумæу «Зы Iофым зэрæштызæдæхуæхæрæ» зыфилорæр шыкIошт.

Форумым изæхæшæкIор: Адыгæ Республикæм лъæпкъ IофхæмкIæ, IæкIыб къæралыгъæхæм ащыпсæурæ тилæпкъæгъуæхæм адырæлæ зæпхыныгъæхæмкIæ ыкIи къæбар жъуыгъæм иамалхæмкIæ и Комитет ары.

Iофтхæбæзм итемæхæр:

Джырæ СМИ-хæр: къæралыгъæ, унæ СМИ-хæр. Ахæм сыда къарыкIоштыр?

СМИ-хæр терроризмæм ыкIи экстремизмæм зæрапæшIуекIохæрæр.

Хæдзынхæр ыкIи СМИ-хæр.

Редакциæхæм яздæлæжæнæрæ СМИ-хæм ярекламæхæмрæ.

Iофтхæбæзм хæлæжæнхæу кырагъæблæгъæгъæх:

Къыблæ Федеральнæ шъолъырым, Темыр Кавказ Федеральнæ шъолъырым, Абхæзым ыкIи Къыблæ Осетием япæрыт хаутырæ ыкIи электроннæ СМИ-хæм яредактор шъхæлæхæр ыкIи журналистхæр.

Субъект пæпчæ нæбгырæ шырыш къарыкIышт.

Форумыр мэкъуогъум и 23 — 25-м Мыекъуапæ шыкIошт.

Апæрæ мафæм форумым хæлажæхæрæр кызылæуæштых, ятIонæрæм — форумыр кызылæуæхышт, иIофшIæн ригъæжæшты. Пленарнæ зæхæсыгъом ыуж секциæхæм Iоф ашIæшт ыкIи форумыр зæфæшIыжышты. Ящæнæрæ мафæм зæбгырыкIыжыштых.

ЛЪЭГЪО НЭФ

Мэщбэшлэ Исхьякь

Зэльашлэрэ тхэклошхоу Мэщбэшлэ Исхьякь тхылъеджэхэм апэу агу кыщэфын зэрилъэкыгээр иусэхэр, поэмэхэр арых. Джи прозэкли романипшл пчъагъэ ытхыгъэми, зэрэусэклошхоу кэнэжыи, игъорыгъоу анахь шэпхъэ инмэ алылэсырэ поэзиемклэ тхылъеджэхэр ыгъэгүшлонхэ елэклы.

Джырэблагъэ усэклошхор кызыхъугъэр илээс 80 зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэу цыфыбэ кыфэгүшлуагъ, Урысыем и Президентэу Д. Медведевыи шүфэс телеграммэ кыфигъэхыгъ. Джи шлэхэу игъэклотыгъэу ащ юбилей тиреспубликэ шыхагъэунэфыкынэу щыт. И. Мэщбашлэм сыдрэ лъэхъанэ ытхыгъэ усэхэр пштагъэми, сыдигъокли гум кынынэхы.

Непэ кыыхэтыурэ усэхэр зитхыгъэхэм дэхэклае тешлагъэми, гупшысэ клячлэу ахэлъыр жъы хъурэп.

ХЪУРМЭ Хъусен.

Хъауми сыфаешь, сиЛоф кымыкЛэу
Сигугъэ унэ къэслъэгъужьына?!

Хъауми мо пцэфъу огур зыкЛухъэу
Нэплъэгъум кЛэкЛрэм гур сиЛукъудыа?
Хъауми джау сымди сигумэк Пахъэу
ТадэжыкЛэ быбрэр пцэ фыжы кьодыа?

ШЪУИГУХЭЛЪ КЪЫЖЪУДЭРЭХЪУ

Псыхъо цыкЛур мэлунчъапчъэ,
Хым игугъэ фехъы, мащэ.

— СыпкЛэлъэлъэшъ, уигухахъо
Къыбдэхъунэу сыпфэхъуахъо.

Ос блэкЛыгъэр зи щымыхъоу
Чъыги сшлэ кэтЛэмыгъэу.

— Уигъэтханэ сьдэу лъага,
Уфыжыббэу дэу удаха!

Гугъэ фабэу бгъэм итыгъэ
Чыльэм пае непэ стыгъэ.

— Сшлэ, сшлэ пчэдыжы маф,
Хэтрэ цыфкли о узаф.

Лэжыгъацэу чыгум хэлъыр,
Сьд джы, кьало, уигухэлъыр?

— СыкэкЛынышъ, мэщылусы
Сышъуилэным ишлэ сеусы.

Пцэ фыжышлур зэлушгашъэ,
Дэхэ факлоу ом щэкЛухашъэ.

— Зы хъужьынхэу сафэлъало.
Опсэу ахэм сэ кьысало.

СИГУГЪЭ УН

Сятэжъ цунэу сьлэныкьо гунсэм
Сикъушхъэ шыгъухэр огуи щыльагъэ.
Мы сыздэщыгъэу джы сызигъусэм
Пчэи чыгыфхэр щыльэкьоф зандэх.

Чэщырэ бзымэ яорэд макъэ
Мыщ щымэзагъоу сипкЛыхъэр щэкЛох.
Шу слэгъоу силэр сишлугъэу закъоу
О закъор ары, ары кысело.

Мо пцэ нэгүфэу огур зыкЛухъэу
Сашъхъагъы итыр лъагъышъы лъагъ,
НитЛум икЛасу, гуми игухъэу
Слэгъурэр зэкЛэ сэркЛэ дахэ.

Загъорэ зэщыр кызырэкстеоу,
Сыпхъуи, сишъауи мзымкЛэ сщэх.
Къэгъагъэм тьагъэу, тылорыжъорэу,
Тлэгъурэр дгъэшлагъоу тэгүшло, тэщыхы.

Бжыхъэ пкЛэшгъабэу чым фетэкъохрэм
СапхырэлъыкЛышъ, тадэжы сыккаплэ,
Сикъушхъэ нэфэу гум кыспигъохрэм
Сизэц гулалэ нахъри цэлалэ.

«Сятэжъ цунэу сьлэныкьо гунсэм,
Илэккли чыкЛэ непэ спэчыжыэм...»
СЮни, сиусэ фэсыблэщитэ,
Сигугъэ тыгъи ащ фэгъэблэщитэ?

Гум кызырэллоу, сиЛуи хэмыкЛэу
Сиусэ ублэ джаушхъэу хъужьына?

Цыф хьалэлхэр

Уз апахынклэ щынэхэу, Тыр-куем икыжыгъэ адыгэхэр, псэуплэхэм адамыгъахъэхэу, Трабзон пэмчыгъэу хылу-шъом щэтырэхэр шагъэлагъэхэу лусыгъэх. Чылагъэ, цыфхэр узым, гъаблэм агъаллэщтыгъэх. Дэгумыкьо Дэгужыи иш тесэу мэфэ зауэрэ хьанэ-гъунэм ащышэкЛухагъ, ау зи кы-гъотыгъэп. Псэушхъэми гъаблэ кьа-факлуи иллыкыгъэхэм фэдагъ. Дэгужыер кызыхъагъыгъэ унагъор нэ-тлупцлэу кыдэплыагъ. Ышлэщтыр ымышлэу шъузыми зигъэчэрэгъугъ. Гъаблэм ыгъэллэрэ сабыйхэр афэчы-ежыштыгъэхэп. Хьантхъупс кьагъэ-жышхъэ фэдэу шыуаным изэу псыр хьа-кум тырагъэуцагъ, ащ ежэхэзэ, са-бийхэр хэчыежыгъэх. Шхъэгъусэр ыгъэллэсэу, кьэкЛорэ мафэм зыдигъэзэ-щтым егупшысэу Дэгужыер шысызэ, щэтырпчъэр зыгорэм кыгъэсысыгъ.

— Хэт щыца? — упчлагъэх шъу-зымрэ лымрэ.

— Гъунэгъур ары, — бзылфыгъэ макъэ кьэлугъ.

Щэтырэм кызырэхъэу клым-сымыр ыгъэллэгъуагъ.

— Тхэр кышъотагъ, шъуисабый-хэр хэчыежыгъэх, зыгорэ анэгъу ифэгъэн фае. Сэсиэхэр згъэлэсэнхэ слэкЛырп, гъыныр шагъэтыжыгъэу тыгъужь шырэу мэбыу. Сыгу фэщэ-чыжыерп, Тхэр шъосэгъэллэу, лэ-пылэгъу шъукысфэхъу.

Унэр клым-сымэу гъунэгъури бы-сымхэри тлэкЛурэ щытыгъэх.

— Къашхъ, — ылауагъ лым, — са-биймэ зыгорэ кьафэдгъотын, ори уд-гъэхэн.

Лъэтемытэу бзылфыгъэм ылэмэ сабый зырыз агесэу, ыужыкЛэ тфы итэу кьэсыгъ. Дэгужыер икли, иш клэлъы-рыхыи зэогъукЛэ ытыкын зэшлуигъэ-чыгъ. Лы зэлыхыгъэр кыхыи, кьамэр бзылфыгъэмэ кьафичизэ кьылауагъ.

— Кьафэжъугъажъу, сэ хэмычы-егъэ сабыимэ джыри сыкьаджэщт. Дэгужыем, щэтырэхэр кыкЛухъэхэзэ, арилоштыгъ: — Шъукъэтэдъ, шъукЛу-тадэжъ, шъушагъэшхэщт.

Лыр кьажъуи, кьэзэрэугъонгъэмэ

ашхынэу зырагъажъэм, Дэгужыер лүклотыгъэу кыплэу щытыгъ. Ежыри гъаблэм егъаллэми, лым хихэу зы лүл-хъэ зылуилъхъагъэп. Пчэдыжым шым икьупшхъэ-лъашхъэхэр кьеклолла-гъэмэ ашхынэу зэбгырахыжыгъ.

Дэгужыем гъусэхэр ышлэхэти, щэ-тырэхэр кыкЛухъэштыгъэх. Егъэзыгъэ цыфмэ лүлхъэр адагошщтыгъ, агу кьалэтэу яушъыиштыгъэх, агъэгугъэ-щтыгъэх.

— Хэгъэгуи, чыгуи, мылькуи ти-лэжъэп, зэкЛэ ттырахыгъ, ау шъугу шъу-мыгъэкЛоды, цыфыгъэр, гукЛэгъур, адыгагъэр зыми ттырыхын ылэкЛыгъэп. Ары тилъэпкэ зэрэлъашыр. Тхэми ты-щыгъушпагъэп. Зышъулаж, зышъушыл, псэупли псэукли шлэхэу дгъотышхъ, хэкужыри бгынагъэ хъунэп, зэгорэм ащи фэдгъэзэжыи. Чэнагъэу тилэм акъыл тигъэгъотын.

А лъэхъанэ кыным быслъымэнмэ НэкЛмазэр кьафэкЛухагъ. Шхын зымылэ-хэмкЛэ хэкЛыжыплэ фэдагъ, ау цыф хыбэиэхэр псынклэу узым зылэкЛыу-тэщтыгъэх, ыгъаллэщтыгъэх. Дэгужы-ем нахыжыгъэр ыугъоихи зэусэжы-гъэх. НэкЛы амыуытынэу рахъухагъ, ау Тхэм ищынагъо зышъхъарытмэ ашлэшъ мыхъоу анэкЛыштыгъ. Дэгужыем цыфхэр ыугъоихи, Тхэм афе-лэлэугъ, етлэнэ зэкЛэмэ алъэгъоу на-хыжыгъэр шхагъэх, кьеклоллагъэхэри агъэшхагъэх.

Хэкужым щыпсэхэу зэхъуми, кы-зэраложын амышлэу, Дэгужыер хьа-лэлъыгъ. Ау ишырэ илэшэр хьафэу цыф ритыгъэп. Кьалотэжыи, зэгорэм хьадж ашынэу Чабэм клохэзэ, ежъ псыфалэм ыгъаллэ пэтзэ, араб лыжъэу зиакыл шыуагъэу шылъыр зельэгъум, кыфэ-нэжыгъэ псы тлэкЛум ритыгъашъуи кы-гъэхъужыгъэу. Ащ гушчылэжъ кыши-нэжыгъэу ало «хъарамым ыпкынэ-лы-

нэ ланлэ, хьалэлым ыл пытэ». Ежы-ри опсэуфэ пытагъэ.

Нэй-псыагъэм кыхэкЛэу, хэкужыер зыбгынэжыер адыгэхэр, къухъэмэ лыеу арагъэтЛысхъэштыгъэх. Етлэнэ хыр зэпачыфэ тыркүмэ къухъэр кьакЛ-хъэзэ лагъэхэр хым хадзэжыштыгъэх. Мэшлэдз Шъалихъэ ышнахыжъ зэлэм кызышлуигъэтЛысхыи, пэлэу пырацэр натлэмкЛэ кыгъэкЛуати, ежыри фэдэ кьабзэу готЛысхъажыи, зынэсыштым нэсыфэхэкЛэ дэгущыпэмэ оред кыфи-лозэ нэсыгагъ. Шъалихъэ оредэп кы-лоштыгъэр, ыш гъыбзэ фызэхилъхъэ-щтыгъ. Ныккылыфыгъэр хьадэу хэку-жым кыришчыжыи, хымэ чыналъэм цигъэтЛылыгъ. Гугъэузэу а гъыбзэр джи кызынэсыгъэм лъэпкым зэрехъэ.

БзылфыгъэхэмкЛэ Иофыр нахъ псын-клагъ. Ахэмэ анэгү ипхон уфитыгъ. Сабыир агъашхэ фэдэу зыгорэ алэкЛэ-плъхъан плэкЛыштыгъ. Зыхадэ хым хадзэжыерэм ыуж итэу хым зыхидзэ-жъэу бэ кыхэкЛыштыгъэр.

«Адыгэм ыгу убэзэймэ, щэнаутэу илым уигъэллэщт», — алоштыгъ тыр-күмэ, — гъунэм нэзыгъэсыгъэхэр кы-уагъашлэу.

— Чыгури огури Тхэм ылэ илхыи. Атесхыгъ чыгур, згъэкЛодыгъэ лъэп-кыр плэу умыуцу. Бэ шлэн, макЛэ шлэн рафыгъэхэр кызышхъыгъэм кьекЛ-жышхъыи, бзэджашлэхэр Тхэм ыгъэ-пчынэжышхъыи. Джаушхъэу дунаир гъэпсыгъэ.

Сирием кыкЛыгъэ адыгэ клалэр Москва кьэкЛухагъэу зышеджэщт кьа-лэр кыхырагъэхыи зэхъум, Мыкьэуапэ кьахыгъ. Ар ыгъэшлагъоу министрэр кьеупчылгъ:

— Москва, Ленинград, Киев ахэмы-хъэу цыф лэлмэ якъалэ сыда зыкЛыхэ-хырэр?

ГЪУКЛЭЛ Нурбий

— Уянэу укъэзылфыгъэм улъэхэса?
— кьеупчылжыгъэ клалэр.

— Хъау, сылгъэхэсэп, ау илгъэс кьэси сылэкЛэ, слэкЛыштыгъэмэ, мафэ кьэ-си сылэкЛыныгъи, — кытыжыгъэ джэуап министрэм.

— Адэ джары сэри сызыкъудырэр. А чыгум сэ сыкылыфыгъэ, цыф лэлэу зыфаллэхэрэр сылгъэкъэгъух, скъо-шых, — ылогъагъ клалэм.

Адыгэхэр Анапэ щыпсэхэу зэхъум, нэкЛмэзэ хэлэжыгъор кызысыкЛэ, зэ-даштагъэу, тыркүмэ топыр кьагъао-штыгъ. Зэгорэм тыгъэр джыри кьомы-хъагъэу урыс къухъэу пэгъуазэм кы-лухагъэм топыр кызыгъаом, быслъы-мэнхэр имыгъоу хэлэжыгъагъэх. Ятло-нэрэу тыркүмэ ятоп кызагъаом, хэ-укъоныгъэ зэраллэгъэм гу лъатагъ. Адыгэмэ бырсыр кьалэти, урыс къухъэр агъэстынэу еклугъэхэу, тырку Пашам ерагъэкЛэ ыгъэлэсыжыгъагъэх.

«Черкесия» зыцЛэ къухъэр Пшъадэ джэ 1818-рэ илгъэсым хым зышчылэ-хъэм, къухъэм исхэр адыгэмэ кыха-шыжыи, натыхъагъэм ячылгумэ азэпы-рашхи, урысмэ аратыжыгъагъэх. Па-чыхъэм кьэбарыр зынэсыжым, ор-кьэу ахэтыгъэ Индарыкьом мыжъо лъа-плэхэмкЛэ гъэкЛэрэкЛухагъэу кьамэ кьа-рыкЛхэти кьамэм еплъынхэу цыфхэр кьакоштыгъэх.

Ижырэ зэманым нэбгырэ тлоклэ, щэкЛэ зырыфэрэ кьуашъохэр ялэхэу, ады-гэмэ янэпкымэ кьаколлэрэ къухъэхэр ахьункЛэщтыгъэх.

«Шагум дэт цум ыбжъэ уеомэ, мзым хэсым ыбжъэ мэсысы» ело адыгэ гу-щылэжым. Совет хабзэр урысые хэгъэ-гум заокЛэ кышыдахызэ, революци-ем хэкЛодэгъэ адыгэ тхьамыкЛэмэ афе-гъэхыгъэу Тыркүем щыпсэхэрэ Тымэ Сэинэ гъыбзэ ыусыгагъ. Чыгур пэ-чыжыагъэми, хэз имыгъэу чыплагъэми, хэкЛодагъэми, уклэкЛомэ ацлэхэр гы-бзэм кышилоштыгъэх.

ЛЪЭГЪО НЭФ

Зэлуклэгъуитлү

Гукъэклыжъ

Мы тхыгъэм кышчыло-
тщтым сызрихылаагъэм
иуэжъыбэ тешижыгъ.

Хэку гъэзетым Иоф шы-
шлэщтыгъ. А лъэханым гъэ-
зетым кыфатхэрэр мэклагъэ,
ащ кыхыаштхэр кыагъотынхэм
пае редакцием илофышлэхэр
кыуаджэхэм алылэсынхэ, па-
щэхэм, специалистхэм, лэжъа-
кдохэм адэгущылэнхэ, кы-
загъэзэжырэм ахэм кырауа-
гъэр зрагъэфэнышъ, къэзыло-
тагъэм е ежъ журналистым
ыцлэ клэдагъэу гъэзетым кы-
рагъэхан фэягъэ.

Сэ мэкъу-мэщыр арыти
сызфэгъэзагъэр бэрэ колхоз-
хэм, совхозхэм сахъхан фаеу
хуштыгъ. Ащ фэдэу колхозым
сызчыкълуагъэ горэм чэмыш
пэрытэу ялэу зыцлэ кырауа-
гъэм зылузгъэклагъ. Опыт пэ-
рытыр къэгъэлъэгъогъэныр
гъэзетым анэх пшэрылъ
шъхъагъэу илэхэм ащыщэу
алыгътэщтыгъэти, чэмышым
нэлуасэ зызыфэсэшлэхэм,
кыфэгъэзэгъэ чэмхэм адрэ
чэмышхэм ялыгъэу нахыбэу
щэ кыахынымклэ зылуагъэ
кыадохэрэм кыагъушылэнэу
селъэлугъ.

— Ащ зи гъэшлэгъон хэ-
лэп, — ылуагъ чэмышым. —
Чэмхэр дэгъоу бгыашхэху,
удэмышъхъаху къэпчыхэмэ,
щэ бэу кыахынышты. Ар

кыэсуатэу гъэзетым кыога-
хэкклэ зышлогъэшлэгъонын
щылэп, ащ нахы нахышлү сэ
сшъхъэ фэгъэхыгъэу кыпфэс-
лотэщтыр кыэпхымэ.

Ащ фэдэ гухэлъ симылагъэми,
«хъау» сфэлэшгъэп, ар кыло-
тэнэу кызыригъажырэм сэ сы-
зыфаемклэ упчлэ горэхэр хэсы-
дзэхэу сигухэлъ згъэцкленэу те-
субытагъ.

— Адэ кылуатэба, — сгуагъэ.

— Мыр кыбар кылотанлэп, —
ылуагъ чэмышым. — Чэмхэр
кыэсшынхэ фае, уахъгэ сйлэп. Са-
джэ кыблагыи, щай тыздешпоэз
кыпфэслотэщты.

Слон сымышлэу сышлуигъэ-
нагъ. Къэслотэщтым илахылыхэр
еджэхэмэ зыгорэ кыашломышл-
ным пае чэмышым ыцли, ылэ-
кыуацли, колхозу Иоф зышылэ-
щтыгъэри кыэслотэп, Асыетклэ
седжэщты.

Асыет жыгъэп, илэс шэкыр
кызыринэклыгъэми ары нылэп.
Сэри а лъэханым сыныбжы-
клагъ. Зэклэм сызэгупшысагъэр
бзылфыгъэм лы имылэмэ, ны-
чэпэ ыдэжъ сышцигъалэмэ шло-
игъонкли мэхъоу ары. Ау адыгэ
бзылфыгъэм а дэдэри еспэсы-
гъэп, етлани узэхъопсэн бзылф-
ыгъэп. Шыпкыэ, зэгорэм зэрэ-
мылэжгъэр ынэгъу кыкълэчы, кыоп-
цлэ нэгъуф, нэ дахэхэри илэх. Лъэ-
пэлыаг, ау пчанэ илахэп пмои
хъунэу зпэхъурай, лэрымыхъ

ПЭНЭШЪУ Сэфэр

бзылфыгъэм фэдэу ыныбэ ины.
Ыначлэхэм гъатхэм пасэу кызы-
луихыгъэгъэ кыгъагъэу имыгъоу
кыоэгъэ чъэным ыгъэгъонлагъэм
фэдэу, ыныбжэ емылтыгъэу
зэлэгъэ жгъэжхэр ащызэрэ-
угъонгъэх. А пстэумэ нахы-
жышшо тырагъао.

Сэ сызэнэгъуагъэм фэдэ гу-
хэлэмэ Асыет илэр, ыдэжъ сы-
клонэу сыфэжгъэп, ау «сырихы-
нэп, кыбарыр кылотэхэмэ сы-
кыкыжыны» зэсложыи, сыкые-
шлугъ.

Сызэрыхыгъэ унэм зи исы-
гъэп. Ащ сшлэшъ кыгъэхъугъ
бзылфыгъэм зэризакъор. Унэм
щыслэжыгъэу сыгу рыхыгъэп.
Шэу чэщым зыхэлъыгъэр зэрэ-
зэлумыхыжъ. Столэу пчэгум
итым бгъэклапхэхэм анэсыжыу
бзылфыгъэу щыгъынхэр тетэ-
кыуагъэх. Чэмышхэр жэу зэрэ-
клэдаджэхэрэр сэшлэти, «хэчъы-
егъашэмэ, иплэ зэлуйхыжыныу
игъо ифэгъэн фаеп» зэсложыгъэ.
Ежыри укытэжыгъэу «гулэнклэ
унэм сиклын фаеу хъугъэти»
ылэзэ, плэм техъор кырихы-
хыгъ, столым телъ щыгъынхэр
зэклиуаплэхэи, зэрымгыфахэу
кыогъум кыот шифоньерым ди-
тэкуагъэх. Щыгъын горэхэр
кышлэхэи, «зымыгъэзэшчыгу»
ылуи, Асыет унэм икыгъ. Бэри
кыэтыгъэп, илофышлэ зэрэщылэгъэ
щыгъынхэр зэблихыгъэхэу кы-
хъажыгъэ, ау бзылфыгъэ ныб-
жыкылэм, етлани хулуфыгъэ
хъаклэ зилэм зыкызырэфпагъэр
кыэзгъэклугъэп. Къэгъэгъэ сурэ-
тэу шэклым хэшлыхъагъэхэм

ПЭНЭШЪУ Хъазрэт

Уиунэу Арбатим тетым...

А. С. Пушкиным фэгъэхыгъ

Уиунэу Арбатим тетым
Тхъапшырэ сэ сыщылагъ?
Пушкин, поэтыр поэтым
Епсэлъагъ, дэгъушылагъ...
«Тыны нклэнчъэу, щылэны-
гъэр,
О сыд най укысатыгъ?» —
Сфэмышылэу хукъоныгъэр,

Уапашхъэ бэрэ си-
тыгъ.
Уинэпложы сыкълуи, етлэнэ
Фэсшылэгы шхъащэ уиса-
угъэп.
Къэбгъэклэжыу тилъэ-
хъанэ,
Насынышлоу сэ сыхэт.

Адыгэ быракъыр

Ылгъо зыкълэу уышхыу,
Жыогъо пшылкълутлур кы-
хэпс.
Лъэпкыи гугъанлэу, лъэп-
кыим иланлэу,
Адыгэ быракъыр шхъа-
фит клэщакълу.
Адыгэ маклэн узылыгъыгъэр,
О узыгъашлоу уачлэгъ члэ-
тыгъэр.
Шхъафит бэнаклэм лъэп-
кыи фэпцагъ.
Ушхъагырытэу гъуазэу
зепцагъ.
Ллэшлэгъу чыжыэм о укы-
кыгъэу,

Джы «Унэ фыжыым»
уцъбыбат.
Бгъэпэтыу адыгэмэ
языкыныгъэ
Лъэпкыи неущрэм
пзэгъэклэуат.
Адыгэ хэгъэгур кыиры-
гъэнафэу,
Адыгэ быракъыр, тыгу
кыэлэп.
Адыгэ лъэпкыимклэ ухъу-
нэу мафэ,
Лъэпкыи бгъэгъушхоу
тапэ уерэт.
ОЖЪ Аскэрбий.

ашъо зыфэдагъэр умышлэжы-
нэу ушъокугъэхэу халат кыхъэ
ылэпашъэ кыдаоу щыгъ, ащ
ыкыопсыхэр ыныбэшхо шызэ-
кыошлагъэу кызыехъажыым,
сшъхъэ кыеуагъ: «Непэрэ зыль-
фыгъэ ныбжыкылэхэм зызрафа-
пэрэр мыщ ылэгъурэба?» Ащ
фэдэм урысхэм «деревенщина»
зэрэалорэр сыгу кыэкыжы-
гъэу «Сыда узэрэщыгъыштыр
кыуаджэм кышчыхъугъэ, пчэ-
дыжъ кыэс нэфшъагъом клэ-
таджэзэ фермэм чэмышэ
клогъэм?» зэсложыгъ.

— Уизакъоу узэшэу мыщ
ушысына, некло пшэрыхъаплэм,
— ылуагъ Асыет.

(Кыкылэлыклогъэр
я 6-рэ н. ит).

Ащи зегъэбэгы

Сэмэркыуу рассказ

Гъэтхэ агурэ мазэр нысэ-
клэ укылапхэу, нэзэгъу гу-
шлэпсыгъ. Бзыу чэчэ ордэ ма-
кэм дунайр кызыппигъаджэ-
щтыгъ. Ини, цыкълуи кыма-
фэм зэтырилэжгъагъэхэр лэ-
чъэ-лэачъэхэу шагумэ адэ-
тыгъэх. Зыкызыпхъотэжыгъэ
уц кыашхъохэм зафэмыгъэ-
шхэкыжыу былымхэр ашы-
хуштыгъэх, чэт-тхъачэтхэ-
ри зэралэкълэу упхъошты-
гъэх.

Джащ тетэу гъатхэм ылэ-
ыгъэпытэщтыгъ. Мэлылфэ-
гъум и 1. Ар зышлэрэ пэпчъ
щылэклэм дыригъаштэу кы-
шчыхъоу, зыфэщхырэри зыгъэ-
шхырэри ежымы ымышлэу,
зэтеутэу тхъэжыу «хъа-хъа-хъэ»
шхыштыгъэ. Дэгъуба адэ!
Угыным нахъ тэрэз ушхымэ.
Шыпкыэба?! Загъэинэу, зы
цыф горэмэ «ари, арымыри»
кылорэп. Нахышлужыых,
ахэм кыалонэу ашлэрэр ары-
мэ, тэрэзба слорэр?! Джыри
сыджэуапынчъ. Загъэпагэмэ,
зыгорэ дэдэ закышчыжыу
тхъэхэрэм сагъэщхыцлы,
«ишлэклэ зымышлэрэм...»
сыд ышлэн фаеу алорэр? Ари
кызылон гори зэрэшхъэмэ-
тым сышхъэ телъ, сыда плэмэ
адыгэ гушылаклэм нахыбэм
ежъ-ежырэу зышагъэсэху-
кыжыгъ. Ау етлани агу
зышчымышлэм зым адрэм лэлэ
фешыжы — «зилажэр му-

ары» кыиригъэкълэу. Телъхъаплэ
уилэмэ, Иоф пшлэжыны имыш-
кылагъэу бэмэ кыащэху. Адэ ащ
фэдэми, моц фэдэми, зымы фэ-
мыдэми хъунэу шхытэ, сыд пае
ор-орэу Иоф зыхэбдзэжыны!

Я 21-рэ ллэшлэгъур тхъагъо —
мафэ пэпчъ мэфэкъл. Цыфхэм
амызакъоу, джы сыдым шышхэ-
ми, цлэ горэ зилэм имафэ хагъэ-
унэфыкы. Олахъэ ари тэрэзым,
хэти, сыди зышхъэ зышлэлайи,
зыуджэгъужыгъыи щылэп, уедэ-
хашлэу, уешлушлэмэ хыи, кыуи
ягуап. Цылаклэр нахышлэм
зэрэфаклогъэр ар ишчы: Иофшлэ-
гъу уахътэм мэфэкъл зыгъэпсэ-
фыгъохэр кыбэкклэ кыодыехэрэп,
бэкклэ кышхъащэхых — хэти,
сыди агуи, ашъуи хагъахъ, чэф
зилэмрэ зымылэмрэ зэрэзэфэмы-
дахэхэр — зыр нэгъушлэ-гушлэпс,
лупэ бзэрабз, мэбыбэтэхы, адрэр
— дымылу шхонтлабз, бзэмылу
гомылу, гъурзэ пышлагъ. Мэфэкъл-
хэр зэрэшлагъохэр — цыфхэр
хэпшыкълэу «зэрауэнкыхэрэр»
ары, зили, зымыли зызфагъэдэн-
клэ мэуцух, гъэни, шхэни зэхэ-
тэу зауужыжы зэралэкълэу. «Тэ-
лэмэи тэтхъэ» алошъ, замышлэ-
жыу дэпкыаех, кыепкълэхы. Зэ-
хэшъохыба, шъолъэгъуба непэ
хъурэр?! Ары, ары, сэмэркыуу
боу клочлэшху, зы мафэм, зы
тхъамафэм, зы мазэм пшхырэм
нахыбэ шхын-гушлэномы, сэмэр-
кыуу кызырэрпахъагъохэрэр
етлупшыгъэу гъэсагъэхэм клэ-

гъэтхы. Арышъ, мэлылфэгъум
и 1-р, мэфэкъл кызызрыклогъ, ар
хэтрэ цыфкыи лэзэгъу шыпкы
— нэфылыр кызырэрэккычэу
егъажыи ухэтми, пшиз пхигъа-
хъоу, умакъэ кызырихыу шхы,
шхэнхэр кылуат, кызылуатэрэм
едэлэу, зэхэмыфэгъэми шхы —
джар мэфэкъл хъун — сэмэркыуу
шхынклэ илэсым пфырикъушты
кыуачлэр мы мафэм уугъоин
фае, джашыгъум «Афэрым!» пфа-
лошты.

Гъэтхэ гъуй-сыимклэ анэхъ
шхыныгъо гъотыгъошлур шъо-
шлэба? Цаир, урыс цаир ары.
Джырэ мафэхэм афэдэу урыс
цаир хэткли лэшлоу, цлэрылоу, ланэ
темыхыжыу шхыгъэу сшлэрэп.
Пчэдыжыи, пчыхыи хъакушхъэм
текылар шайныч хъурэ гулалэр.
Ау ишлуагъэ зыдэзымышлэжъ
щылэпщтын — ащи зегъэбэгы.
Ушхъащыкыныу амал зымыл:
ышхыи, ыпкыи утэралэу, нэрэ-
лэрэм ыни, ылуи кыкълэу гужыи
хъугъэ. «Сэ сышъуимылагъэмэ,
сэ сышъуимылагъэмэ, — ело, зе-
гъэпагэ, — сызие урыси, сызи-
мэ адыги сызэтырахы», — зы-
феложыи. Ари тэрэзклэи.

Ашъуу, ар дэдэуи шаипс за-
кыоклэ тыщылэуи плонэп. Тхъэм
ишыкурклэ, гъэшхэкълэхэри, ма-
ры борщ шыгъаклэри, лыщыпс
щыуанри кыготых, ахэм «цыф»
алорэп. Мыдрэр «сэры, сэры
шхуэхэзыжыырэ» елошъ,
хэлъ шымылэми шхъэфэпсалгэ

хъужыгъэу, умышлэмэ ныбэкклэ
зэкларэи кыиригъэпшыжыгъэу
кыпшщегъэху. Ащ етлани зы
гушылэ зэрыуигъалорэп.

— Адрэ шхын зэхэутлэлагъэ-
мэ сэ сафэдахэп, сэ зынахъ кыа-
был псауныгъэмклэ щымылэ псы
кыабзэу сыщты..., — шлуагъэу
хэлъ пстэур ордэ кыелом фэдэу
кыпегъашъ. Джауштыу мафэ
кыэс зыгъэпшымэ кыаттекълэу-
тэзэ, кытфисшлагъэу щылэми
шайнычым кытлуихыжыгъыгъ.

Сигъэпшэи, сигъапи, сэри
сыкыигъэгъубжи, мэфэклыри
сшломылофыжыу сыпэлъэшы-
жыгъы.

— Арэп, уипси ори, щай зе-
мышхъэмэи цыфхэр шылагъэх,
сыдэу зыкыпшыхъужыра, сы-
дэу лэпэщэклын пшлэпагъэ мы
псы лэгубжыу кыпшыжыорэр?
Тыгъэу дунайшхор кыэзгъэнэ-
фырэми о плорэм фэдиз ныбжы
ыжэ кыидэкыгъэп, — сыжэхэ-
хъагъ.

— Сыда мыры лонэу шайри
зэрэбылымыр — шъо уигъэ-
шынэп, лы пшигъэхонэп, пшэр
псыгъоу, ныбэр ланлэу узэли-
мыфыштымэ, — сгуи, сыгу зэ-
рэпшыгъэу, сылаби, мо шай-
ныч гъэшлуагъэр зэрэмыгъа-
гъэу кыэспхъуати, згъэщкуры-
куи исыдыгъ.

Сигъунэгъу бзылфыгъэу
хъугъэр зыфэслогъагъэм ышъо
кыпызыгъ.

— Силл есшлэгъэ шыпкыэр

ары ори шайнычым епшлагъэр,
— ылуи кыэчэфынчъагъ, —
титлуи шэлагъэ тилэп, — ылуи
хэщэтыкыгъ.

Сэ агъэлыджырэм фэдэу,
кысылуиутыгъэу сэхыи, сэ-
тхъэжыи — вот, джар мэфэкъл,
мэфэ дэгъу дэд мэлылфэ-
гъум и 1-р, ушхъагъэу бгъо-
тынба — шхы зэрэпфэлэкълэу,
зэшлушлэжъ ор-орэу!

Шхъангъупчэмклэ сыплэ-
мэ, зэтешлэжыгъэу лыи горэ
кыэкло. Нэрэ-лэрэм пчъэм зы-
горэ кытеуагъ.

Бзылфыгъэм илэу кычлэ-
кыгъ, лэхъуамбэ пэпчылэ зы-
горэ ылыгъ — кыгъагъэхэр,
лэшлу-лэшлэхэр, шхонхэр..., сэ
сишайнычи кысыфыхыжыгъ
— ар зэрэгукълэгъушлур.

Узэсагъэр, оуи хъугъэр бэ-
шлагъэу, хэтми, сыдми члэды-
гъошлу зышлэшъуымыгъэшлэ,
зычлэунэрэм гур плэпэзы;
ошлэжъа шэлагъэ е цыфыгъэ
тлэкълэу зэрэзыхэмыгъотэжы-
гъэр, кызыпфигъэзэжыкылэ
гушлуагъор бгъэм дэфжырэп.

Хэти, сыди уумысыным,
уфидыкыкыным нахъ тэрэ-
ба гукълэгу занэ пзбгъохыныр,
ау зыфэдэ мыхъурэ щылэп,
цыфыу тыкызырэнэжырэри,
шыкур!

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

(КъызыкIэлъыкIорэр
мэкьюогум
и 16-м ит).

Асыет къылотагъэр гу-
гъэуэ, ыгу зэрэклодыпа-
гъэри, нэрылгъэу. Лъэшэу
сыгу егъугъ, ау сыд фэсшIэн
слъэкIыштыр, сыдэушты
ыгу къыдэсшэщта? Сэ сы-
зэрэамал закъор арыти, се-
ушыеу езгъэжъагъ:

— Тхъамыклагъоу, Асыет,
къыохулагъэр, — сIуагъэ.
— Ау адыгэмэ ало сэ къысэ-
хъулагъэм фэдэ тхъамы-
клагъо къехулагъэу шы-
мыIэу пIо мыхуштыр, на-
хъыекIэ Тхъэм уигъэпшы-
нэщтэу...

— Ащ нахъэу Тхъэм си-
гъэпшынемэ сыда къыси-
шIэн ылъэкIыштыр? —
къэгъулагъ Асыет. — Къэнэ-
жыкIыр анахъ силъапIэу ду-
наим тетыгъэ нэгыритIум,
силIырэ сишъаорэ салыгъэ-
кIожыныр арышъ, нычхъап
ыIуагъэми сыхъазыр, сыз-
фышIэжыкIын сапэкIэ къэтэу
сшIэрэп.

— Ар умыIо, — фэсыда-
гъэп. — ЛIэрэм зыда-
лэжыкIыр, къанэрэр шыIэн
фае. Арышъ, угу телунокIэжъ.
Джыри уныбжыкI, уишы-
Iэныгъэ уапэкIэ къэт, уина-
сып чыгым рапхыгъэпэнэп.
Гугъэр инэу, цIыфыр шыз-
гъалэрэр ару ало. Нахъы-
шIум шыгугъ...

— Е-о-ой, ар сэрыкIэ
гушыIэ пкIэнчъ, — джыри

ЗэлукIэгъуитIу

ГукъэкIыжъ

къезгъэжъагъэр къэсыухыфэ
Асыет ежэшъугъэп.

— Ауштэу умыIо, Асыет, —
джыри фэсыдагъэп. — Уилэ-
гъухэр хэгъэкIхи, ащ нахъыжъ-
хэр къыпфыреплъэкIыжъхэу
зыфапIорэр арымэ, угу хэмы-
гъэкI ащ сызэрэпIыгъэр занкIэу
къэсIощт. Оры ашкIэ мысэр,
оры ар зылэ илгыр. Укысэ-
дIумэ къыпшъхъапэжынынэу
къысшэу. СытхакIоба, — ежъ
ар зэрэкигъэтхыгъагъэр къыз-
гъэкIэу сылушхыпIыкIыгъ. —
УныбжыкI нэмыIэу угу бгъэ-
клодыпагъэу узэрэзыпмылгы-
жыкIыр къыопэсыгъэп. Бзыл-
фыгъэм сыд ыныбжыкIы зызэ-
ригъэдэхэщтыр зы мафи шы-
гъупшэ хуштыр. Бзылфыгъэр
къэгъагъэм зыкIыфагъадэрэр
сыд пшIошIыра, дэхэ зэпытын
фаешъ ары. Сурэтым ислъэ-
гъогъэ пшъэшъэ ишыгъэ дахэм
теплэу илагъэр чIэунэныр
къызхэкIыгъэр ори къэплогъа-
хэшъ, ащ игугъу къэсшIы-
жыкIыр. Хъулыфгыгъэхэм бзыл-
фыгъэм ыпкъ идэхэгъи мэхъанэ
раты. Арышъ, ягупшыс къы-
осIуагъэхэм, зыушэтыжъ. —
Ахэр къызысIуахэм, Асыет
къарилолэщтым семейкIэу «бэрэ
тычысыгъ, уичэщ шIу» сIуи
сыкъэтэджыжыгъ.

— ЧэщныкIо хъужыгъэу
тыда уздэкIощтыр? — ыдагъэп
Асыет. — Мары диваным те-
гуалъхыи зыгъэпсэф.

— Хъау, хъау, — сIуагъэ.
Псынклаоу ыдэжъ сыкIыкIы-
жыкIы нэмыкIэу сэ сызфэежъ
шылагъэп. Ушъхъагъуи къэз-
гъотыгъ. — О пчэдыжъ жъэу
укъэтэджын, фермэм укIон фае.

— ЗыкIи сыбгъэохуштыр, —
ыIуагъ Асыет. — Узыфаем фэ-
дизрэ чые. УкъэтэджыжыкIы
пшхыштыр хъазырэу столым те-
тышт. Мары унэ IункIыбзэр къы-
осэты — къыгъэтIылыгъ.

Ары сызфэмыгъахэр. Асыет
IункIыбзэр фэсхыжыгъэу
сыкъэзылгъэгухэрэм къашIо-
шIыштыр нафэ.

— Ащ фэдиз бырсыр тыхэмы-
хэмэ нахышIу — сыкъежъэ-
жыгъ.

— Тхъаегъэпсэу, сынэ жъы
кIэбгъэугъ, сизэщыпэ стегъэ-
угъ. Сэ сызэрэпшыгугъыгъэу
пIони пшIэни пшIэу укычIэ-
кIыгъ. Инэу сыпфэраз...

— Адэ сытхакIоба! — сэри
сышхыгъ.

— Тиколхоз укызыщыкIорэм
садэжъ зыкъебгъэхыкIы, джы
фэдэу сизэщыпэ тебгъэуэ
пшIымэ инэу сигопэщт. Сызшы-
мыгъэгъупш. — Ахэр къыс-

ПЭНЭШЪУ Сэфэр

кIэлъиIохэзэ, Асыет сыкIы-
гъэкIогъэжыгъ.

Ащ ыуж Асыет сытемыплъэу
зы ильэсым ехъу тешIагъ. Iоф
сигъэу зышхыщ къуаджэм сыкIуа-
гъэу ошIэ-дэмышIэу Асыет ура-
мым сапэ къыщифагъ. Ежъ
сыкIымышIэжыгъэмэ, сэ сы-
мышIэжынкIи хуштыгъ, джащ
фэдишIэ апэу зысэлъэгъум
елъытыгъэмэ зэхъокIыныгъэ
хушгъэ. СцIэ къылуи къызысад-
жэм сыкызытэуцауагъ, ау сыз-
Iуплагъэр симынэIуасэу къыс-
лошIыгъ. СIон симынэIу сеп-
лыи зэхъум къэупчIагъ:

— СыкъэпшIэжыкIыр, ара?

Гуфалпэу сызеплгыр ары
къызысшIэжыкIыгъэр.

— Ора, сэIо, Асыет, — сIуа-
гъэ. — УкысымышIэжыгъэкIи
фэIуагъэ шылагъэп, джащ
фэдишIэ зэхъокIыгъэ ухушгъ.

— УтхакIоти, — ар зэрэс-
Iогъагъэр ежыкIыи кIигъэтхэу
джэуап къытыжыгъ Асыет, —
сыодIумэ къысшъхъапэжынынэу
къыспIуагъэти, игъоу къысфэп-
лгъэгугъэм тетэу сызекIуагъ.
СызэрэодIугъэм джы сыкIэ-
гушIужы.

ЫпэкIэ слъэгъугъэгъэ бзыл-
фыгъэ утIэтIыгъэшхор ары Iоу
Асыет пшIэжыштыгъэп. Лыш-

хоу пылгыгъэр зыспегъэзым,
сурэтым ислъэгъогъэ пшъа-
шъэм ыпкъ ыгъотыжыгъэу
пкъы ишыгъэ дахэ илагъ.
ЫнэгукIи иныбжыкIэгъум
фэмыдэжъ дэдэми, джы зы-
зэригъэдэхэщтым зэрэдэ-
мышъхъахырэр къэшIэ-
гъоагъэп, ынэгушъо нахъ
зэIышыгъэу шьоткIо-латкIоу,
шэплъы, ыначIэмэ зэлъэгъэ
жыгъэIхэу къашызэрэугъо-
иыагъэхэр хъатэу къыхэщы-
жыкIхэрэп. ИшыгъынкIи
кIэракI, непэрэ модэм диш-
тэу фэпагъэ. Ау сшIогъэ-
шIэгъоыныгъ, мызэгъогум
Асыет ыдэжъ сыригъэблэ-
гъагъэп.

— Хъулыфгыгъэхэри
къысфыреплъэкIхэу рагъэ-
жэжыгъ, — ыIуагъ Асыет.
— Сыгу рихъыни, зыгу
къысфэклони къахэкIыгъ,
шIэхэу псэогъу сигъэ хуштыр.
— Гъогумаф, сыхъатмаф
Тхъэм урегажъ, Асыет, —
къесIожыи сыкыкIэрыкIы-
жыгъ.

— Инэу сыпфэраз, Iу-
кIэгъэ мафэ сэрыкIэ ухушгъ,
— ежыкIыи къыскIэлъиIо-
жыгъ.

Сэри сызфэрэзжыгъэ зыгу
клодыпэгъэгъэ бзылфыгъэ
ныбжыкIэр шыIэныгъэм
зэрэкигъэчфэжыгъэм пае.
Ары мы гукъэкIыжыкIыр къэ-
стхыжыныр сыгу къэзгъэ-
кIыгъэр. Ащ ишысэ нафэ
къысфисшIыгъ цIыфым ыгу
зыкIодыпэрэм шыIэныгъэм
кIэмыхъопсыжъэу, ыгу
зэIужыкIыр шымыIэу, зыпы-
мылгыжъэу, зымыупхъужъэу,
зэмыбзижъэу зэрэхурэр.

ШЭУДЖЭН РАЙОН КЪЭБАРХЭР

Предпринима- тельхэм гъогур афызэIуахы

**Районым мы лъэхъа-
ным предприятие
цыкIухэу 34-мэ,
унэ предпринима-
тельхэу 706-мэ Iоф
щашIэ. Предприятие
цыкIухэм нэбгырэ
304-рэ ащэлажъэ.**

2010-рэ ильэсым предприя-
тие цыкIухэм продукции зэ-
фэшъафэу сомэ миллиони
10-м ехъу зыуасэр къахы-
жыгъ. Непэ бизнес цыкIум
экономикэм имызакъоу соци-
альнэ Iофыгъохэр районым
шызэшIохыгъэнхэмкIэ мы-
макIэу ишIуагъэ къэкIо. Эко-
номикэм а илахъэ IофшIэпIэ
чыпIэхэр ильэс къэс нахъыбэу
шызэхэщагъэхэ мэхъу.

Бизнес цыкIум хэжыныгъэ
егъэшIыгъэнымкIэ IэпыIэ-
гушIу мэхъу районым муни-
ципальнэ фондэу шызэхэща-
гъэр. Район администрацием
экономикэ хэжыныгъэмкIэ ыкIи
сатыушIынымкIэ испециалист

шъхъаIэу МэрэтыкIо Нурбый
зэрилгытэрэмкIэ, фондым
предпринимательствэ цыкIум
исубъекти 123-мэ пIэлэ кIэ-
кIым къыкIоцI консультацихэр
адишIыгъэх, къэралыгъо Iэпы-
Iэгъу ахэм аIэкIэгъэхэгъэным-
кIэ ишIуагъэ къыгъэкIуагъ.

ХэгъэунэфыкIыгъэн фае
хэжыныгъэм фэгъэхыгъэ про-
граммэхэу рахъухъагъэхэр
гъэцэкIэгъэнхэм ехылыгъэ
республикэ конкурсэу шыIа-
гъэм районым муниципальнэ
фонд пэрытныгъэр циубы-
тыгъэу зэралытагъэр. Ащ
фэшI бизнес цыкIум изэхэщэн
пэIуигъэхъанэу сомэ мин
330-рэ фагъэшъошагъ.

Кредитхэр къаратых

**ОАО-у «Россельхоз-
банкым» ичIыпIэ къу-
тамэу къуаджэу Хъаку-
рынэхъаблэ
къыщызэIуахыгъэм
иIофшIэн зэрэзехищэ-
рэм цыфхэр егъэра-
зэх. Ащ ипашэу Аульэ
Бэллэ
къызэриIуагъэмкIэ, мы
ильэсым иапэрэ квар-**

**тал къыкIоцI кредит
200-м ехъу
зищыклагъэхэм
алэклагъэхъагъ, ар
ахъщэкIэ къэплъытэн
хъумэ, сомэ миллиони
9-м къыщыкIэрэп.**

Банкым икIутамэ бэмышIэу
шызэхэагъэуцауагъ программэ
гъэнефагъэу «Надежный кли-
ент» зыфиIорэр. Ащ къызэ-
рэдилгытэрэмкIэ, банкым ыпэ-
кIэ кредитхэр зэритыгъагъэхэм
джыри сомэ мин 50-м лъыкла-
хэу зищыклагъэхэм IэпыIэгъу
афэхуштыр. Джащ фэдэу фэшъ-
хъаф программэу «Успешный
партнер» зыфиIоу кредитыр
нахъ макIэу ятыгъэныр къыз-
щыдэлгытагъэри агъэцакIэу
рагъэжъагъ.

Унагъохэм псэу зэшъоштыр алэклагъахъэ

**Къуаджэу Хъакурынэ-
хъаблэ псэу зэшъош-
тыр зэрыкIорэ сетыр
икIэрыкIэу зэтырагъэп-
сыхъахъы. ИкIыгъэ**

**ильэсым игъэмафэ
къыщегъэжъагъэу фе-
деральнэ мылкъум
къыхэкIэу
къалэклагъахъэрэмкIэ
псыр зэрыкIорэ трубэ-
хэу жъы хушгъэхэр
зэблахъух.**

— Софинансированием къы-
хиубытэу трубэхэм язэблэхъун
пэлухъанэу тэри сомэ мин 300
хэтлхъагъ, — къелуатэ Хъа-
курынэхъаблэ къоджэ псэупIэм
ипашэу МэрэтыкIо Руслъан.
— Мы лъэхъаным къуаджэм
иурамхэу Гагариным, Курган-
нэм, Сапый Аслъан, Аульэ Рэ-
щыдэ, Шагудж Къадырбэч
ацIэкIэ шытхэм ыкIи фэшъ-
хъафхэм псыр зэрыкIощт тру-
бэхэр ащызэблахъух. Ащ ыпэ-
кIэ урамхэу Мамырынгъэм,
Фестивальнэм, Краснооктяб-
рьскэм, Даур Къасимэ, Чапа-
евым, Андырхъуае, Фурмано-
вым, Самойленкэм ацIэкIэ
шытхэм ыкIи фэшъхъафхэм
трубэхэр ащызэблахъугъэх. А
IофшIэныр зэшIозыхырэр
М. Д. КIуаир зипэщэ ООО-у
«КIуай» зыфиIорэр ары. А пред-
приятием ипланхэм къыдалъ-
ытэ мы ильэсым район гупчэ

къуаджэм зэкIэ псыр зэрыкIорэ
трубэхэр шызэблахъунхэу.

Ильэсым инотариус анахъ дэгъу

**Ильэс къэс зэхэщэрэ
республикэ зэнэкъо-
къоу «Ильэсым инота-
риус анахъ дэгъу» зы-
фиIорэм икIэххэр
зэфахысыжыгъэх.
Ахэм къызэрагъэлъэ-
гъуагъэмкIэ, Шэуджэн
нотариальнэ конторэм
инотариусэу КIэрэщэ
Асыет пэрытныгъэр
ыубытыгъ.**

Ильэс 20-м фэдиз хъазыр
хушгъэ Асыет а IэнатIэр зи-
гъэцакIэрэр. Ащ опытышхо иIэ
хушгъэ, исэнэхъат дэгъу шъып-
къэу ылэ къыригъэхъагъ.

— Ильэсым къыкIоцI тикон-
торэ Iофыгъо зэфэшъхъафхэу
мини 4 фэдиз шызэшIотэхы, —
елэ КIэрэщэ Асыет. — Ана-
хъэу тынаIэ зытедгъэтырэр
цыфэу къыгуалIэхэрэр игъом
гъэрэзэгъэнхэр ары.

ТХЪАЙШЪЭО Тасим.

Уижъ ыlorэм едэлү

Республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» инахыжъхэм ясоветрэ Мыекъуапэ икьэээкъхэм яотдел ипашэхэмрэ апэрэ зэхэсыгъо зэдырялагъ. Лъэпкъ зэпхыныгъэхэр гъэпытэгъэнхэм, тарихъ гъогоу къэткилгъэр дэгъоу тшлэным ыки дгъэлэплэным, саугъэтхэу дзэпашэу шытыгъэхэм афагъэуцухэрэм еплъыклэу афытиэм, ныбжыкълэхэр патриотхэу плугъэнхэм, нэмыкълфыгъомэ атегушылагъэх.

Нахыжъхэм ясоветэу Адыгэ Хасэм шызэхашагъэм итхаматэу Хъунэго Чэтибэ тызыхэт лъэхъаным ихъугъэ-шлагъэхэм уасэ афишлэз, зэфэхьысыжъхэр кышлыгъэх. Адыгэ Республикэм мамырэу лъэпкъыбэ зэрэщызэдэпсэурэм, общественнэ движениехэм япшъэрылъхэр шылэныгъэм епхыгъэхэу зэрагъэцаклэхэрэм ягугъу кышлыгъ. Лъэпкъ зэпхыныгъэхэр гъэпытэгъэнхэр зэкълэми зэдырялофэу ащ ылытыгъ.

Зэхэхэм кышыгушылагъэх Мыекъуапэ икьэээкъхэм яотдел иатаманэу Борис Куценкэр, ащ игуадзэу Николай Старковыр, Мыекъопэ къэээкъ отделим инахыжъмэ ясовет ипашэу Николай Соловьевыр, Мыекъопэ районым икьэээкъхэм яобществэ иатаманэу Владимир Федорченкэр, Мыекъопэ районым икьэээкъ нахыжъхэм ясовет ипашэу Виктор Толмачевыр.

Адыгеим ис лъэпкъхэр зэгуры-Ионыгъэ ахэлъэу зэдышылэнхэм зэрэпылхэр, къэээкъ унагъохэм адыгэ пшъашъэхэр нысэ зэрафэхъугъэхэм, чыгум зэрэдэлажъхэрэм, нэмыкълэхэми къатегушылагъэх.

Зэгурымылоныгъэр сыда кызыщесъэрэр?

Адыгэхэмрэ къэээкъхэмрэ язэдэпсэуныгъэ зэрагъэпытэщтым мэхъанэу ратырэм ылытсэ нахъ махэ хъугъэу зыми ылытыгъэп, ау зэгъэпшэнхэр ашлэхэ фаеу Хъунэго Чэтибэ кылыуагъ. Мыекъуапэ идэхъапэ тетхагъ 1857-рэ илээсым къалэм лъапсэ ышлыгъэу.

Республикэм икьэлэ шъхьалэу Мыекъуапэ зыдэщысэ чыплэм нахыпэкълэ адыгэ кыуаджэхэр шыпсэуштыгъэх. Урыс-Кавказ заом илэхъанэ пачыхыгъэм идзэм ахэр агъэстыхи, пытаплэ агъэпсыгъ. Мыекъуапэ ыныбжъ къалытэ зыхъукълэ, а лъэхъаным кышырагъажэ.

Мыекъуапэ шлу тэлъэгъу, тикъалэ тэгъэлъаплэ, ау къалэм ныбжъэу илэр къэллгытэныр пытаплэ зышашлыгъэ уахътэм кышебгъэжъэныр тшлэтэрэзэп, — кылыуагъ Хъунэго Чэтибэ. — Мыекъуапэ 1872-рэ илээсым къалэ хъугъэу тарихъ къэбархэм ахэт. Нахышлуба къалэм ыныбжъ ащ кышедгъажъэм?

Адыгеим къаш тамыгъэхэр, пачыхыгъэм идзэпашэхэм ясаугъэтхэр зэрэшагъэуцухэрэм уезэгъы мыхъухэщтэу Мамгъэт Къасимэ ылытыгъ.

Уагъэм шыгъур кытырарэмытакъоба, — кылыуагъ Къ. Мамгъэтым. — Хъугъэ-шлагъэхэм тахэлэжъэн, тишлуагъэ къдгъэклон фае.

Ермоловым фэдэ дзэпашэхэр тарихъым кыхэнагъэх, — игупшысэмэ тащигъэгъозагъ Адыгеим иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан, — Урысыем иапэрэ Президентэу Борис Ельциным хигъэуэфыкълыгъагъ Кавказ заор адыгэхэмкълэ яшъафитныгъэ икьэухъумэн фэгъэхыгъэ заоу зэрэщытыгъэр. Ермоловым фэдэхэм саугъэтхэр афагъэуцунэу фаехэмэ, кызыщыхъугъэхэм ашарэгъэуцух.

Ары. Тичлыгу машло кызыдзагъэхэм, лъыр шызыгъэчъагъэхэм ясаугъэтхэр шагъэуцухэ зыхъукълэ, тарихъым инэклубгъохэм уасэ зэрафэтшлышт шыкълэм негэ тегупшысэ. Тхьаркьохъо Юныс, Шъхэлэхъо Абу, Быжъ Сыхъатбий, Мэщфэшлу Нэдждэт, Мамый Руслъан, Адэлджэрые Аскэрбий, нэмыкълэхэм ягупшысэхэр зыфэгъэхыгъэхэр икьоу къамылуа-

гъэми, республикэм ис лъэпкъхэр «зэщызыхъохэ» зышлогъэхэм игъом апэуцужыгъэным имэхъанэ хагъэуэфыкълыгъ.

Зэфэхьысыжъ клэкл

Адыгэхэмрэ къэээкъхэмрэ янахыжъхэр нахыбэрэ зэлуклэнхэ фаеу, хабзэм икьулыкъушлэхэм зэрадэлэжъэщтхэм зэдэгупшысээнхэу зэхэхэм кышалауагъ. Ныбжыкълэхэм плуныгъэу адызэрэхэрэм щыклагъэу фэхъурэр кылауагъ. Непэ тызыщыпсэурэ чыгум урымхэр, ермэлхэр нэмыкълэпкъхэр исыгъэхэу къало, къатхы, телевизорымкълэ къагъэлъагъо. Археологхэм къагъотырэ пкыгъохэр тилъэпкъ зыкли емышхыгъэхэу къэбар нэпцлхэр агъэлух. Урысыбзэкълэ къыдагъэжыгъэр тхылыхэу тилъэпкъ итарихъ тэрэзэу къэзымытхырэмэ тизэпхыныгъэхэр агъэпытэхэрэп.

Ахэр ыкли нэмыкълэ Ифыгъохэр къыдалытэхэзэ, адыгэхэмрэ къэээкъхэмрэ янахыжъмэ ясоветхэр шлэхэу зэлуклэщтых. Ифхэр зэрэлъыкълуатэхэрэм гъэзетеджэхэр щыдгъэгъозэщтых.

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

В. Лучин Иэгуаор димыдзэу...

«Алания-Д» Владикавказ — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — 1:1.
Мэкьюогум и 12-м Владикавказ шызэдешлагъэх.

Къэлапчъэм Иэгуаор дэзыдзагъэхэр: Клещенко — 8, «Алания-Д». Лучин — 39, «Зэкъошныгъ».

Мыекъопэ «Зэкъошныгъэр» апэ итхэм дэгъоу адешлэн елгъэклэ. Тифутболистхэм Владикавказ теклоныгъэр кышамыхыгъэмэ, яухъазырыныгъэ зэрэхагъахъорэр къагъэшпыпкъэжъыгъ.

Купым хэтхэр зэрешлагъэхэр: «Мэщыкълэ» — «Биолог» — 2:1, СКА — «Ангушт» — 3:1, «Динамо» — «Олимпия» — 3:1, «Славянский» — «Таганрог» — 2:1, «Астрахань» — «Фаюр» — 3:1, «Митос» — «Дагдизель» — 3:2, «Торпедо» — «Ротор» — 2:0, «Энергия» — «Кавказтрансгаз» — 1:0.

Теклоныгъэр къыдзыхыгъэ командэхэм нахыбэрэмкълэ яешлэгъухэр 3:1-у аухыгъэх. Мыгъэ «Зэкъошныгъэм» зы ешлэгъум кыкълэцл къэлапчъэм Иэгуаор гъогогъуишэ зыкли дидзагъэп. Гъогогъуишэ ешлэгъухэр 2:2-у ыухыгъэх, 1:1-у тлогъогогъо ешлагъ. Ауужырэ зэлуклэгъухэм Лучин Вадим къэлапчъэм Иэгуаор ащыдимыдзэу ешлалэм кызыримиыкълыжырэр тигуапэ. Вадим «Зэкъошныгъэм» мы илээсым кышыгъублагъэу щешлэ. Краснодар краим икомандэхэм ахэтыгъ. Мыекъуапэ икълэмфэ зэнэкьокъухэм ахэлажъэзэ, титренерхэм агу рыхыгъ, «Зэкъошныгъэм» кырагъэблэгъагъ.

Имаикэ N 22-рэ тедзагъэу Адыгеим икомандэ щешлэ.

Чыплэу зыдэщытхэр

1. «Торпедо» — 18
2. «Славянский» — 18
3. «Динамо» — 15
4. «Ротор» — 15
5. «Астрахань» — 14
6. «Алания-Д» — 13
7. «Мэщыкълэ» — 12
8. СКА — 12
9. «Энергия» — 12
10. «Митос» — 11
11. «Олимпия» — 10
12. «Таганрог» — 10
13. «Биолог» — 9
14. «Кавказтрансгаз» — 9
15. «Зэкъошныгъ» — 8
16. «Дагдизель» — 7
17. «Фаюр» — 6
18. «Ангушт» — 3.

Мэкьюогум и 21-м я 9-рэ ешлэгъухэр командэхэм ялэщтых. «Зэкъошныгъэр» СКА Ростов-на-Дону тикъалэ щылулэщт.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Къыдзыгъэжыгъэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ Ифхэмкълэ, Икълыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмкълэ ыкли къэбар жугъэм иамалхэмкълэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр АУЛБЭ Руслъан

Редактор шъхьалэм игуадзэр — пшъэдэкълыжъ зыхырэ секретары ХЪУРМЭ Хъусен

Пшъэдэкълыжъ зыхырэ секретары НЭПШЭКЪУЙ Заур

Редакциер зылдэщылэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкълыжъ зыхырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын Ифхэмкълэ, телерадиокъэтынхэмкълэ ыкли зэлылэсыкълэ амалхэмкълэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэорышлалэ, зэраушыхъатыгъэ номерыр **ПИ №10-3892**

Зышыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр

4285

Индексхэр

52161

52162

Зак. 1583

Хэутыным узщыклэтхэнэу щыт уахъгэр
Сыхъатыр 18.00
Зышыкълэтхэгъэхэ уахъгэр
Сыхъатыр 18.00